

Hbs-verhaal

De vuurvogel van Stravinsky.

(Tekst Allard van Lenthe, maart 2020)

In de tweede klas van de hbs in Coevorden hebben we wekelijks koorzang van meneer Bergman.

Meneer Bergman is concertpianist. Hij is bekend door zijn uitvoeringen van 'De vuurvogel' van Igor Stravinsky. Hij geeft die uitvoeringen zelfs in Moskou en in St Petersburg.

Nu en dan laat hij er in de klas iets van horen.

Hij zit gebogen voor de piano. Zijn haar valt voor zijn ogen, zijn handen glijden als vleermuizen heen en weer over de toetsen.

Het is doodstil in de klas, je hoort alleen het bladeren in boeken door klasgenoten, die hun huiswerk voor de volgende les nog even nakijken.

De bel van het einde van de les overvalt de pianist. Hij slaat een paar keer heftig de laatst gespeelde akkoorden aan en legt zijn hoofd verslagen op de toetsen. Het is net of hij deze wedstrijd verloren heeft.

Meneer Bergman geeft geen muziek, hij geeft koorzang.

Hij heeft een dikke map met volksliederen, strijdlieder en vredesliederen uit verschillende landen.

'Het is goed voor je gemoed en het is goed voor je gemeenschapszin!' zegt hij. 'Avanti popoli a la discorsa!'

Het werkt. We verlaten het muzieklokaal in samenzang. Sommigen leggen de armen om elkaars schouders, zoals je dat ook ziet bij voetballers, die na een gewonnen wedstrijd het veld verlaten.

Dat hij graag Stravinsky speelt, is niet toevallig: meneer Bergman sympathiseert met de Russische staat, hij is communist.

Er mag door docenten niet over de politiek worden gepraat. Wij scholieren mogen niet worden geïndoctrineerd, althans niet door een communist.

'Ik zeg er verder niks over,' zegt hij. 'Hoezo onze vijand? Napoleon en Hitler hebben Rusland aangevallen, niet omgekeerd!'

Hij zegt: 'Het is daar niet allemaal koek en ei hoor, maar waar is het wel allemaal koek en ei?'

Er is daar gelijkheid tussen de mensen, een arts verdient er net zoveel als een arbeider en het openbaar vervoer, het onderwijs en de gezondheidszorg is gratis. Ze krijgen er 4 uur per week muziek op school, wat wil je nog meer?!'

Op een dag nodigt hij ons uit voor de jaarlijkse uitvoering van de Mattheus Passion in de Hervormde Kerk.

'Doet u dan mee op de volleybal dag? Met het team van de leraren?'

'Dat is een deal, eerst jullie'.

Eerst wij.

We zitten met z'n tweeën voor in de kerk. Dit is echt niks voor ons.

In de pauze komt meneer Bergman een praatje met ons maken. Hij laat de sponsors en de burgemeester staan, hij maakt een praatje met ons.

'We gaan na de pauze naar huis meneer!'

'Oh, goed hoor!' zegt hij.

Een week later is het de volleybal dag en meneer Bergman doet mee in het team van de leraren

Het gaat fout: onze muzikleraar en concertpianist krijgt een hard geslagen bal op de vingers van zijn rechterhand.

Hij krimpt in één en loopt naar de kleedkamer. ‘Onder de koude kraan houden!’ roept iemand. De wedstrijd wordt zonder hem verder gespeeld.

Het is een ramp: meneer Bergman kan geen concerten meer geven. Ja, een stuk voor linkerhand van Ravel, verder niet.

De koorzang in de klas begeleidt hij enkel met zijn linkerhand en zijn enthousiasme voor de Russische geschiedenis is behoorlijk getemperd.

Pas een half jaar later, ik zit in de derde, hoor ik meneer Bergman ‘De vuurvogel’ weer spelen.

Ik hoor het als ik door de gang langs het muzieklokaal loop.

De bel van het eind van de les is al lang gegaan, maar Peter Bergman blijft spelen.

Ik sta daar in m’n eentje, ik haal opgelucht adem en loop verder.

